אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת קסג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ו' תשרי תרס"ט - יפו
נמען: הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי

הרב קוק מבקש שהאגודה של ר' יצחק אייזיק הלוי לא תפזר את כוחותיה על מינוי 'חכם באשי' בכל תורכיה. די להשתדל שהמשרה בירושלים תהיה בידי יראי ה', והעיקר הוא הרמת קרן התורה בישיבות. משרת החכם באשי איבדה את גדולת התורה והפכה לפקידות. לכן יש לשאוף שיהיו בארץ ישראל תלמידי חכמים גדולים שראויים 'להתייצב בהיכלי מלך'.

עיקרי הדברים

- משרת החכם באשי - ירידתה.
- העיקר: הרמת קרן התורה בישיבות.
- תלמידי חכמים הראויים להיכלי מלך.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ו' לתשו' תשרי תרס"ט[4].

שלו'[5] וברכה וגמח"ט[6] לכ'[7] הרב הגאון הגדול רב פעלים מו"ה[8] יצחק אייזיק הלוי שליט"א[9].

יקרת כ"ג[10] מי"ט אלול העבר הגיעתני לנכון.

מאד מאד אשתוקק, שלא תפזר האגודה, שכת"ר[11] שי'[12] הוא היושב בראשה, את כחותיה ע"ד[13] עניני מינויי החכם-בשיים ביחוד בכל תוגרמה. כי חוששני מאד שתפסת מרובה לא תפסת. לעת עתה ראוי להשתדל, שתהי'[14] משרת הרבנות-מטעם הזאת מסורה בירושת"ו[15] ביד יראי ד', ובדרך אגב ראוי לשום עין ג"כ[16] על יתר המקומות. אבל חלילה להחליף עבודה זו בעבודה העיקרית של הרמת קרן התורה, ע"י[17] ישיבות טובות, המחודשות ברוח חיים

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
5 שלו' - שלום
6 וגמח"ט - וגמר חתימה טובה
7 לכ' - לכבוד
8 מו"ה - מורנו הרב
9 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
10 כ"ג - כבוד גאונו
11 שכת"ר - שכבוד תורתו
12 שי' - שיחיה
13 ע"ד - על דבר
14 שתהי' - שתהיה
15 בירושת"ו - בירושלים תבנה ותכונן
16 ג"כ - גם כן
17 ע"י - על ידי

ובקדושת אמת, שזה יכין כל הנצחון לעתיד בע"ה[18]. בודאי הי'[19] טוב אם אפשר הי' לשמור את משמרת הרבנות הרשמית בידי גדולים, גאוני תורה, אבל הננו רואים שזהו דבר שא"א[20], ולקהלות האשכנזים אין זה נוגע כמעט, כי"א[21] בדרך שלילי, שלא תמסר המשרה בידי משחיתים. כמובן הירידה הראשונה, שכבר נפקעה גדולת התורה לפי ערך מהרבנות הזאת, היא הכשירה את הירידות האחרות. כי מעכשו אין פה להגיד להממשלה שיסוד הרבנות הבשיית היא באמת לפתור את השאלות של הדת, במקום שכל גדולי הרבנות שבמדינות מסופקים, שהיא יודעת היטב שכבר נפקעה גדולה זו מכבר, ושלא ימצא לה יושב על כסא הרבנות בקונ' שיהי'[22] דומה להרא"מ[23] או להחכם ר"י בכר דוד בעל "דברי אמת" בדורותיהם, וממילא מתלבשת היא בצורה של פקידות בממשלה, לצרכם של בני אותה הדת. ובאיזה כח נלחם. ע"כ[24] הננו צריכים לשוב לרומם את כח התורה במעלה עליונה, ולהשתדל שיהיו בעתיד מגדולי ת"ח[25] באי"י[26] אנשים הראויים להתיצב בהיכלי מלך, אז יהי ד' עמנו, ונכונן יתד לעמנו במקום קדשו.

אחתום בברכה באה"ר[27], כנה"ר[28] ונפש ידידו דוש"ת[29] בהדרת כבוד,

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

18 בע"ה - בעזרת השם
19 הי' - היה
20 שא"א - שאי אפשר
21 כי"א - כי אם
22 שיהי' - שיהיה
23 להרא"מ - להרב רבי שמות שמתחילים באותיות א, מ (למשל: אברהם + משה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
24 ע"כ - על כן
25 ת"ח - תלמידי חכמים
26 באי"י - בארץ ישראל
27 באה"ר - באהבה רבה
28 כנה"ר - כנפשו הרמה
29 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו